"Sosyal Demokrasi" Kuramı ve Eleştirisi I

İçeriği Yazan: Mehmet ÇAĞIRICI [1] Zaman: Pzt, 27/08/2012 - 13:59

"Sosyal demokrasi" kuramı son zamanlarda ülkemizde sıkça tartışılır oldu. “Politikadergisi” portalında da bu konuda bazı makaleler yayınlandı. Özellikle iki yıldır CHP başkanlığına Sayın Kılıçdaroğlu’nun gelmesiyle birlikte Sosyal Demokrasi kavramı da CHP’nin içinde de gündeme oturdu.

Ülkemizin siyasi olarak çok kritik günler yaşadığı şu son günlerde halkımızın ve özellikle gençlerimizin en büyük ihtiyacı, toplumsal ve siyasi kuramlarda, kavramlarda ve bilinçte su gibi berrak ve net ola bilmeleridir. Bu nedenle “Sosyal Demokrasi” kuramı üzerinde çok daha yoğun tartışmamız gerekiriyor.

İsterseniz konun tartışmasına “Sosyal Demokrasi” kuramının önemli bir bileşeni olarak yansıyan “**Demokrasi**” kavramıyla başlayalım. Demokrasinin klasik tanımı herkesçe biliniyor. Ben bu konuyu özet geçmek istiyorum.

Demokrasi bir **yönetim biçimidir**. Yönetilen kurum siyasi (devlet, parti vs. gibi) , ekonomik (banka, Şirket vs. gibi) veya sosyal, kültürel, sportif(sendika, dernek, kulüp vs. gibi) olabilir. Demokrasinin siyasi parti veya devlet yönetiminde uygulanmasına "**siyasi**" demokrasi denir.

Devlet bir örgüttür; bir toplumun en yüksek düzeyde örgütlendiği siyasi bir kurumdur. Yani devlet örgütü sadece toplum için söz konusudur. Toplumlar ise, son 4-5 bin yıllık yazılı insanlık tarihinin gösterdiği gibi, hep aynı yapıda ve biçimde değildir.

Bu konuda materyalist tarih anlayışı, toplumları farklı biçimlerde ve kategorilerde değerlendirir. Özellikle yaşanan çağların üretici güçlerinin ve teknolojilerinin gelişim seviyelerine bağlı olarak toplumları somut olarak biçimlendiren ana öge, o toplumun **üretim biçimidir**. Materyalist tarih, toplumun üretim biçimini toplumun temeli, toplumun alt yapısı olarak yorumlar.

Devlet ise işte bu temel üzerinde yükselen hukuki ve siyasi bir örgüttür. Materyalist tarih anlayışına göre **devlet** yani hukuk, yasa ve siyaset birer **üst yapı** kurumlarıdır. Bunun anlamı; bir toplumda özü itibariyle hukukta, yasalarda, siyasette olup bitenleri son tahlilde belirleyen, o toplumun **ekonomisi** içindeki nesnel **çıkar ilişkileridir**. Elbette devletin, yasaların ve siyasetin de ekonomiye doğrudan etkileri ve düzenlemeleri vardır. Dediğimiz gibi alt ve üst yapı birbirlerini karşılıklı etkiler, birbirlerini tamamlarlar fakat **son analizde üst yapıya alt yapı damgasını vurur**. Pratik olarak ifade edersek, genellikle devleti yönetenler, yasa yapanlar sonuçta ekonomiye egemen olanların çıkarlarını göz önünde tutarlar.

Biz de materyalist tarih anlayışını toplumları değerlendirmede ana ölçü olarak kullanırsak eğer o zaman; tarihte toplumları ilkel komün, köleci, feodal toplumlar; zamanımızda ise kapitalist veya sosyalist toplumlar olarak belli kategorilere ayırmak durumundayız.

O zaman devlet yönetiminde uygulanan siyasi demokrasi de bir üst yapı kurumu olarak zamanımızda, ya kapitalist toplumun devlet yönetimi olacak ya da sosyalist toplumun devlet yönetimi olacaktır.

Bu sitedeki içeriklerin izinsiz alınması, kopyalanması, başka bir imza ile izinsiz ve "kaynak gösterilmeden" yayınlanması kesinlikle yasaktır. Tam bağlantıyı (link) ve yazar / çizer adını kaynak göstermek şartıyla, alıntı

Bir yönetim biçimi olarak demokrasinin; üzerinde yükseldiği toplumun temeli ister kapitalist olsun ister se sosyalist olsun, sağlıklı işlemesi için ihtiyaç duyduğu **ortak ve genel, biçimsel ve temel ilkeleri ve kuralları** vardır. Toplumun özel ve temel yapılanmasından bağımsız olarak **gerçek demokrasi**;

- Düşünceyi ifade ve örgütlenme özgürlüğünün,
- Seçme ve seçilme hakkının varlığının,
- Bu hakkın eşit siyasi koşullarda kullanmasının,
- Hukukun üstünlüğünün,
- Devlet içinde güçler ayrılığının,
- Devlet işlerinde azami saydamlığın,
- Hesap sorma ve hesap verme gibi temsili demokraside denetimin kurumsallaşmanın

güvence altına alındığı bir ortamda işler.

Özetle her demokraside üç temel dayanak vardır:

1) **Özgürlük** (Düşünceyi ifade etme, basın, gösteri yapma, örgütlenme vs. gibi özgürlükler**)**,

2) Siyasi **Eşitlik** ve

3) ulusal **Kardeşlik**.

Özellikle özgürlük ve siyasi eşitlik ögeleri demokrasinin olmazsa olmazlarıdırlar. Batı burjuva toplumlarında, yani genel anlamda kapitalizmde demokrasinin **eşitlik** ilkesi sadece **siyasidir**! Din, etnik köken, cinsiyet, felsefi düşünce, siyasi görüş vs. ayrımı yapmadan seçmenlere tanınan "**eşit oy**" hakkı bu siyasi eşitliğin temelini oluşturur.

Burjuva demokrasisinin **ileri** biçimi "**Sosyalist"** demokrasidir. Çünkü Sosyalist demokrasi yurttaşlarına burjuva demokrasisindeki temel unsur olan "**siyasi eşitliğe**" ek olarak ayrıca "**sosyal eşitlik**" de sağlar. Sosyal eşitlik demek, toplumda hiç bir sosyal sınıf ve zümrenin ayrıcalıklı konumda olmaması demektir. Daha somut ifade edersek; sosyalist toplumda büyük ve toplumsallaşmış finans, üretim, hizmet vs. araçlarının özel mülkiyette değil de kamu mülkiyetinde olmasından ve bu işletmelerdeki emekçilerin işletme yönetimlerine doğrudan katılmalarından dolayı (**ekonomik demokrasi**) devlet yönetimindeki seçimlere yurttaşların katılımında da **sadece siyasi** değil aynı zamanda **sosyal** olarak ta **tam bir fırsat eşitliği** sağlanmış olur.

Hâlbuki kapitalist toplumdaki burjuva demokrasisinde büyük işletmeleri özel mülkiyetinde bulunduran sermaye zümreleri kamuoyu oluşturan basını, TV'leri vs. de denetledikleri gibi, toplumun hukukçuları, siyasetçileri ve diğer aydınları vs. üzerinde de emekçilere kıyasla büyük bir nüfus ve ağırlık oluştururlar. Sosyalist toplumda uygulanan demokraside böyle bir sınıf fiilen olamayacağından, demokratik yönetimin oluşmasında böyle bir dengesizlik söz konusu dahi olamaz!

Demokrasinin diğer temel unsuru olan özgürlük konusuna gelince, bu konuya da toplumsal alan bağlamında somut olarak bakmakta yarar var. **Siyasi** özgürlükler(düşünme, düşünceyi ifade etme, basın, gösteri, örgütlenme vs.) her demokrasi için **vazgeçilmez** unsurlardır. Ancak her devletin bir temeli ve kurucu ilkeleri vardır. Bu temel ya kapitalizm ya sosyalizm ya da antiemperyalist bağımsızlıkçı ulusal bir harekettir. Kurucu ilkeler ise genel olarak ifade edersek kapitalizmi, sosyalizmi, bağımsızlığı koruyan ve kollayan ilkelerdir. Öyle ki her devletin kurucu ilkeleri birçok ülkenin anayasalarına "**değiştirilemez**" hükümler olarak yer almıştır.

Örneğin 1982 Anayasasında Türkiye Cumhuriyeti devletinin yapısı ve nitelikleri ile ilgili ilk üç madde değiştirilemez, hatta değiştirilmeleri mecliste teklif dahi edilemez. Bu maddeler elbette Türkiye Cumhuriyetinin rejimini, dolayısı ile sistemi değiştirmek isteyenlerin özgürlüklerini kısıtlamak demektir. Değiştirilemez bu yasalar bir anlamda bir diktadır. Rejim değiştirmek isteyenlere bunu yapamayacaklarını dikte ettirmektir. Görülüyor ki, "***Türkiye Cumhuriyeti, … demokratik, lâik ve***

Bu sitedeki içeriklerin izinsiz alınması, kopyalanması, başka bir imza ile izinsiz ve "kaynak gösterilmeden" yayınlanması kesinlikle yasaktır. Tam bağlantıyı (link) ve yazar / çizer adını kaynak göstermek şartıyla, alıntı

sosyal bir hukuk Devletidir" ifadesini içeren ve değiştirilemeyen anayasamızın ikinci maddesi aslında **demokrasiyi savunan bir diktatörlüktür**.

Özetle kendisini ve dayandığı toplumsal sistemi savunması açısından her demokrasi aynı zamanda bir diktatörlüktür.

Günümüzde bazı sivri dillerin kendisini "diktatörlükle" suçladıkları Mustafa kemal Atatürk, gerçekte yaşadığı çağın Türkiye koşullarında olabilecek en büyük bir demokratıdır.

Çünkü M. Kemal Atatürk; demokrasinin temelleri olan Özgürlük, Eşitlik ve Ulusal Kardeşlik ilkelerini Cumhuriyetimizin ilk kuruluş yıllarında, ülkenin geri kalmışlığı, halkın ezici bir bölümünün yoksulluğu ve eğitim seviyesinin düşüklüğü, bütün Avrupa kıtasında faşist rejimlerin egemenliği gibi olağanüstü zor koşullara rağmen ülkemizde uygulamış bir liderdir. Özellikle Kadın Erkek eşitliğinde, bugün birçoğumuzun hayran olduğu bizzat Avrupa ülkelerine bile örnek olmuş; laikliği, bin yıllık dini kurallarla yönetilmiş bir topluma cesurca ve tavizsiz bir kararlılıkla uygulamış; geri kalmış, emperyalist devletlere sömürge olmuş, dağınık ve parçalı bir ümmet topluluğundan güçlü ve gururlu bir ulus yaratmıştır. **Atatürk milliyetçiliği**; genç Türkiye Cumhuriyetinde "***Ne mutlu Türküm Diyene***" sloganıyla antiemperyalist ve dinci feodal gericiliğe karşı verilen mücadelelerin **onuru ve gururu** üzerinde yükselen bir **gönüllü birlik** ve etnik ayrım yapmayan **eşitliği** ifade etmektedir.

Günümüzde demokrasinin en temel ilkeleri olan özgürlüğü, eşitliği ve kardeşliği ayaklar altına alanlar, demokrasiyi sadece "Çok Partili Rejim" e indirgemektedirler. Yani sanki ülkemize demokrasi, 1946 yılından sonra çok partili sistemle gelmiş gibi hareket ederek, Mustafa Kemal Atatürk dönemini antidemokratik ve diktatörlük olarak tanımlamaya çalışmaktadırlar. Gerçekte demokrasinin temeli "çok partililik" değil, yukarıda da değindiğimiz gibi özgürlük, eşitlik ve kardeşliktir!

Mehmet ÇAĞIRICI

mehmet.cagirici@politikadergisi.com **[2]**

Yorumlar

- Bilim/Kuramsal [3]

Kaynak URL (*24/04/2024 - 08:10* tarihinde yazdırıldı):
http://politikadergisi.com/makale/sosyal-demokrasi-kurami-ve-elestirisi-i

Bağlantılar:
[1] http://politikadergisi.com/pd-uye/mehmet-cagirici
[2] mailto:mehmet.cagirici@politikadergisi.com
[3] http://politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/bilimkuramsal

Bu sitedeki içeriklerin izinsiz alınması, kopyalanması, başka bir imza ile izinsiz ve "kaynak gösterilmeden" yayınlanması kesinlikle yasaktır. Tam bağlantıyı (link) ve yazar / çizer adını kaynak göstermek şartıyla, alıntı